

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. התאחדות הסטודנטים בישראל
  2. עמותת חדו"ש – לחופש דת ושוויון
  3. המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות מתקדמת (רפורמית) בישראל
  4. ברית נאמני תורה ועבודה בישראל
  5. תנועת אומ"ץ
  6. ישראל חופשית
  7. התנועה המסורתית
- כולם על ידי ב"כ עוה"ד גלעד ברנע
טל': 02-6713883 ; פקס': 02-6713735
וכן באמצעות ב"כ עוה"ד עינת הורביץ ואו אורלי ארז-לחובסקי
ואח' מהמרכז לפלורליזם יהודי
טל': 02-6203323 ; פקס : 02-6256260

העותרים

נ ג ד

ממשלת ישראל ואח'

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

המשיבים

טל': 02-6466395 ; פקס : 02-6467011

תגובה מעדכנת מטעם המשיבים

1. ביום 13.5.13 נתקבלה החלטת ממשלה מס' 199 (להלן – "החלטת הממשלה החדשה"), שעניינה התאמות בתקציב משרד החינוך. בסעיף 5 להחלטה זו תוקנו סעיפים 9 ו-10 להחלטת הממשלה נשוא העתירה. וכך נאמר:

"לתקן את סעיף 2 להחלטת הממשלה מספר 4088 מיום 8 בינואר 2012 שעניינה שינוי בסדר העדיפויות בתקציב המדינה לשנת 2012 ויישום דוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי (ועדת טרכטנברג) (להלן - החלטת הממשלה) באופן הבא:

...

5. כדי לעודד השתלבות של אברכים בשוק העבודה, לתקן את החלטת ממשלה מס' 2614 מיום 19 בדצמבר 2010, שעניינה מלגת לימודים ועידוד השתלבות אברכי כוללים בתעסוקה (בסעיף זה - ההחלטה), כמפורט להלן:
א. בסעיף 9 להחלטה, במקום "29 שנים" יבוא "48 שנים".

ב. במקום סעיף 10 להחלטה יבוא:

(1) לגבי אברך שתקופת הותק שלו עולה על 42 חודשים התקופה הראשונה תסתיים ביום 30 בנובמבר 2013, ואם ביום התחילה מלאו לו 29 שנים, התקופה הראשונה תסתיים ביום 30 בנובמבר 2014.

(2) לגבי אברך שתקופת הותק שלו אינה עולה על 42 חודשים, התקופה הראשונה תסתיים בעת שתקופת הותק שלו תמנה 48 חודשים, ואם ביום התחילה מלאו לו 29 שנים, התקופה הראשונה תסתיים בעת שתקופת הותק שלו תמנה 60 חודשים.

בסעיף זה:

"תקופת הוותק" -- מספר החודשים שהאברך קיבל מלגה, לרבות החודשים שלפני יום התחילה.

"תקופת ותק נותרת" לעניין סעיף קטן (ב) - 48 חודשים בניכוי תקופת הותק".

העתק החלטת הממשלה מס' 199 מצורפת ומסומנת מש/1.

2. נקדים כבר כעת ונאמר כי ה"תיקון" להחלטת הממשלה המקורית הינו שינוי מהותי ומשמעותי. הוא אמנם מוסב כלפי הוראת המעבר בלבד ואולם פועלו המעשי ניכר וצפוי להיות משמעותי בעתיד הנראה לעין, כפי שנפרט להלן.

העיקרון הראשון בהחלטת הממשלה החדשה הוא החלת המודל המצמצם (מודל ארבעת השנים) אשר הפך את המלגה ממלגה קבועה למלגה זמנית, על רוב רובה של אוכלוסיית מקבלי המלגה. החלטת הממשלה המקורית, הייתה בעיקרה צופה פני עתיד, והחילה את מודל המלגה הזמני על אוכלוסיית האברכים הצעירים ביותר (עד גיל 29), ועל אוכלוסיית המצטרפים לקבלת המלגה. החלטת הממשלה הנוכחית מחילה את המודל כבר כעת על רוב רובם של האברכים, בכך שקבעה שהוא יחול על כל האברכים עד גיל 48.

העיקרון השני הוא שינוי צורת חישוב הוותק של האברך במערכת. על פי ההחלטה המקורית חישוב הוותק היה צופה פני עתיד, מיום קבלת החלטת הממשלה ואילך, ואילו על פי ההחלטה הנוכחית, חישוב הוותק הוא מוחלט. משמעות שינוי זה היא החלת השינוי על מספר רב של אברכים, שימצו את תקופת השהייה שלהם במערכת כמקבלי מלגה רגילה בתוך שלושה חודשים מהיום (אך יוכלו לקבל עוד שנה אחת נוספת בלבד, מלגה חלקית לצורך השתלבות בעבודה).

3. (א) כאמור החלטת הממשלה הנוכחית תיקנה את סעיפים 9 ו-10 להחלטת הממשלה המקורית ועל פועלו של תיקון זה נעמוד להלן.

(ב) סעיף 9 להחלטת הממשלה המקורית, שעניינו הוראת מעבר, קבע כי "מי שמלאו לו 29 שנים ביום התחילה ושולמה לו מלגת הבטחת הכנסה בעד ששת החודשים שקדמו ליום התחילה או בעד חלק מהם יוכל לקבל מלגת לימוד בתנאי התקופה הראשונה ללא מגבלת זמן וכל עוד מתקיימים בו התנאים לקבלת מלגה באותה תקופה" סעיף זו תוקן ומעתה

גיל התחולה להוראת המעבר הוא 48 ולא 29. משמעות השינוי היא הפחתת מספר האברכים הזכאים לקבל את המלגה ללא מגבלת זמן מ-6,818 אברכים למספר של כ-750 אברכים בלבד. יוער כי המספרים הנוגעים ליישום החלטת הממשלה הם מספרים שהתקבלו מהגורמים המקצועיים במשרד החינוך ומתבססים על הערכות על סמך נתוני העבר.

(ג) סעיף 10 להחלטת הממשלה המקורית, שעניינו לימודי עבר, קבע כי אם קיבל אברך מלגת הבטחת הכנסה לפני יום התחילה וחל עליו ההסדר הקבוע לעיל בהחלטת הממשלה, תקופת לימודיו בכולל ועד יום התחילה, לא תימנה במניין תקופת הזכאות. גם סעיף זה תוקן וכעת תקופת הוותק – היינו מספר החודשים שהאברך קבל מלגה טרם יום התחילה – נלקחים בחשבון. קשה לתת נתונים מדויקים לגבי סעיף זה, אך משמעותו חשובה לא פחות מהסעיף הקודם והוא זה שגורם לכך שכבר בחודש נובמבר הקרוב יסיימו כ-700 אברכים את ארבעת השנים הרגילות שלהם במערכת (וכאמור יוכלו לקבל מלגה מופחתת למשך שנה אחת נוספת בלבד לצורך השתלבות בתעסוקה).

ניתן לסכם את השינויים בהחלטת הממשלה בטבלה הבאה שממחישה את ההבדלים שבין החלטת הממשלה הקודמת לזו הנוכחית:

קבוצת האברכים	לפי החלטת הממשלה מס' 2614 מיום 19.10.2010	לפי החלטת הממשלה מס' 199 מיום 13.5.2013
כ-1,130 אברכים פחות מגיל 29(1) –שקיבלו מלגה עד 42 חודשים (2)	זכאים עד 4 שנים	ללא שינוי
כ-700 אברכים פחות מגיל 29 (1) – שקיבלו מלגה מעל 42 חודשים(2)	זכאים עד 4 שנים	זכאים עד 11/2013
כ-1,420 אברכים מעל גיל 29 (1) - שקיבלו מלגה עד 42 חודשים(2)	זכאים ללא הגבלת זמן	זכאים עד 60 חודשים
כ-5,400 אברכים מעל גיל 29(1) - שקיבלו מלגה מעל 42 חודשים(2)	זכאים ללא הגבלת זמן	זכאים עד 11/2014
האברכים הזכאים למלגה ללא הגבלת זמן	אברכים מעל גיל 29 ב- 19.12.2010 6,818	אברכים מעל גיל 48 ב- 19.12.2010 750

(1) נכון ל-19/12/2010

(2) נכון ל-13/5/2013

4. שני התיקונים שנערכו בהחלטת הממשלה המקורית מצריכים הוראת מעבר, שכן יש בהם להרע מצבם של אברכים עקב העלאת הגיל להוראת המעבר המקורית וההתחשבות בוותק העבר לצורך מנין התקופה הראשונה. הוראת המעבר נקבעה בסעיף 5 להחלטת הממשלה הנוכחית, כשמועד התחילה אליו נתייחס להלן הוא מועד התחילה של החלטת הממשלה המקורית מיום 19.12.10. משילוב ההוראות עולה המסקנה הבאה:

(א) מי שקטן מגיל 29 ולא השלים ביום התחילה 42 חודשים בתקופה הראשונה של המסלול הבסיסי – יחול עליו ההסדר הקבוע בהחלטת הממשלה המקורית ללא שינוי.

(ב) מי שקטן מגיל 29 והשלים ביום התחילה 42 חודשים בתקופה הראשונה של המסלול הבסיסי – זכאי למלגה לפי המסלול הבסיסי עד נובמבר 2013.

(ג) מי שגדול מגיל 29 ולא השלים ביום התחילה 42 חודשים בתקופה הראשונה של המסלול הבסיסי – היה אמור על פי החלטת הממשלה המקורית להיכלל בהוראת המעבר ולקבל מלגה ללא הגבלת זמן כל עוד מתקיימים בו תנאי הזכאות. נוכח תיקון החלטת הממשלה יהא זכאי למלגה לפי המסלול הבסיסי עד תקופה כוללת של זכאות של 60 חודשים בלבד.

(ד) מי שגדול מגיל 29 והשלים ביום התחילה 4 שנים בתקופה הראשונה של המסלול הבסיסי – היה אמור על פי החלטת הממשלה המקורית להיכלל בהוראת המעבר ולקבל מלגה ללא הגבלת זמן כד עוד מתקיימים בו תנאי הזכאות. נוכח תיקון החלטת הממשלה יהא זכאי למלגה לפי המסלול הבסיסי עד חודש 12/2014 בלבד.

5. ההערכה הזהירה היא כי משמעות החלטה מס' 199 היא החשת קצב התרחשותו של השינוי הגלום בהחלטת הממשלה המקורית. החשה זו נובעת הן מצמצומה של האוכלוסייה עליה חלה הוראת המעבר (עקב העלאת הגיל מ-29 ל-48) והן מצמצום משך תקופת הוותק (עקב ההתחשבות במספר החודשים שהאברך קבל מלגה טרם יום התחילה).

6. (א) בהיבט המעשי ההערכה היא כי מכוח התיקונים האמורים הרי שכבר ביום 30.11.13 צפויים לעבור לשנה החמישית והאחרונה לצורך השתלבות בתעסוקה כ-700 אברכים, שגילם ביום התחילה היה נמוך מ-29 אך השלימו ארבע שנים בתקופה הראשונה של ההסדר הבסיסי.

(ב) ההערכה הזהירה היא כי בנובמבר 2014 צפויים לעבור לשנה החמישית והאחרונה לצורך השתלבות בתעסוקה כ-5,400 אברכים, שגילם ביום התחילה היה גבוה מ-29 והשלימו ארבע שנים בתקופה הראשונה של ההסדר הבסיסי. במילים אחרות, כ-55% מתוך אוכלוסיית מקבלי מלגת לימודים כיום עתידה להפסיק לקבל מלגה לפי המסלול הבסיסי בחודש נובמבר 2014 ומאותו חודש, תקבל מלגה מופחתת לשנה אחרונה לפי מסלול ההשתלבות. לאחר שנה אחרונה זו, קבוצה זו תגרע לחלוטין ממערכת מקבלי מלגה מהמדינה (אלא אם כן הם ייכללו במסלול המתמידים).

(ג) נתונים אלה ממחישים כי קצב השינוי הטמון בהחלטת הממשלה הוחש עקב צמצומה של הוראת המעבר וההתחשבות במספר החודשים שהאברך קבל מלגה טרם יום התחילה.

7. לצורך הרחבת התמונה, יוער כי היקף האוכלוסייה הזכאית לתמיכה מכוח הוראת המעבר עמד עובר לקבלת החלטת הממשלה על 9,379 אברכים. בספטמבר 2012 הוא עמד על 7,212 אברכים.

נכון ליוני 2013 האוכלוסייה עליה חלה הוראת המעבר הצטמצמה עקב הפסקת עמידת האברכים בתנאי הזכאות למספר כולל של 6,818 אברכים ובעקבות החלטת הממשלה החדשה, קבוצה זו המונה כעת את האברכים שהיו ב-19.12.2010 מעל גיל 48 כ-750 אברכים בלבד. נציין כי חלה הפחתה של כ-89% במספר האברכים שהיו זכאים למלגה ללא הגבלת זמן.

משמעות הדבר היא כי נוכח החלטת הממשלה החדשה חל פיחות דרמטי בהיקף האוכלוסייה עליה חלה הוראת המעבר וכי ההערכה היא שבתוך שנים בודדות קבוצה זו תהפוך לריקה.

8. החלטת הממשלה אמנם לא כללה תיקונים ביחס למסלול הבסיסי (המחולק לשתי תקופות) או ביחס למסלול המתמידים. ואולם, בהקשר זה נבקש להעיר מספר הערות:

ראשית, קצב השינוי הגלום בהחלטת הממשלה הוחש באופן ניכר ומשמעותי. משמעות הדבר כי המעבר ממודל של מלגה קבועה (כפי שהיה טרם החלטת הממשלה המקורית ואשר נפסל על ידי בית המשפט הנכבד) למודל של מלגה זמנית תחומה בזמן (מכוח שתי החלטות הממשלה) – צפוי להתרחש בעתיד הנראה לעין. בנובמבר 2013 צפויות להסתיים ארבע השנים של החלק הראשון בהסדר הבסיסי עבור 700 אברכים, ובנובמבר 2014 עתידה להסתיים השנה החמישית והנוספת עבורם.

אמנם, לאחר השלמת המסלול הבסיסי יוכל אברך לבקש ולהצטרף למסלול המתמידים, וזאת בכפוף לאישורה של ועדה בינמשרדית, ואולם הסכום הכולל לתמיכה באברכים בתקופה זו קבוע (ההקצאה הכוללת לקבוצה זו מוגבלת לעד 20 מיליון שקלים ללא תלות במספר הנכנסים למסלול המתמידים), ולכן ניתן תמריץ כלכלי שלילי להצטרפות המונית אליו. תמריץ זה מבטיח – כפי שפורט בהרחבה בתצהיר התשובה – כי רק המתמידים יצטרפו למסלול זה.

9. לצורך הרחבת התמונה, יוער כי גם בהיקף הזכאות הכללית לתמיכה מכוח החלטת ממשלה קיימת כבר עתה מגמת ירידה אם כי מתונה יחסית. בדצמבר 2010 קבלו 11,155 אברכים תמיכה מכוח החלטת הממשלה. בספטמבר 2012 עמד מספרם על 10,039 אברכים. נכון למועד הגשת תגובה זו מספר האברכים עומד על 9,400. נזכיר כי ההערכה הזהירה היא שבנובמבר 2014 – עת סיום התקופה הראשונה של המסלול הבסיסי – יחול פיחות נוסף במספר האברכים הזכאים לתמיכה מכוח החלטת הממשלה. נוסף כי לפי

נתוני משרד החינוך, מ-2010/12 עד 2013/6 חלה ירידה של כ-16% במספר האברכים הזכאים למלגת הלימודים, זאת בעיקר בשל השתלבות האברכים או נשותיהם בעבודה.

10. עמדת המשיבים היא כי המגמה העקבית העולה מהנתונים (עוד טרם קבלת החלטת ממשלה מס' 199) היא של צמצום מספר האברכים עליהם חלה החלטת הממשלה המקורית.

מגמת צמצום זו צפויה להתגבר עקב קבלת החלטת ממשלה מס' 199 אשר צמצמה את תחולה של הוראת המעבר המקורית (סעיף 9) וקבעה כי לקחת בחשבון את החודשים שהאברך קבל מלגה טרם יום התחילה.

להחשה זו מצטרפים המרכיבים הכלולים בהחלטת הממשלה המקורית והמכוונים ליצירת שינוי יסודי במצב שהיה קיים עקב קביעתה ואשר פורטו בתצהיר התשובה ובעיקרי הטיעון.

11. לאור כל האמור יטענו המשיבים כי החלטת הממשלה החדשה מביאה לשינוי מהותי במצב העובדתי והמשפטי עליו מבוססות העתירות. נוכח שינוי זה, הרי שהעתירות מיצו עצמן וניתן למחקן. לעניין זה ראו מתוך פסק דינה של השופטת נאור בבג"צ 8555/07 גוש שלום נ' שר התקשורת (לא פורסם, 25.11.2008):

"אשר על כן, נוכח השינוי שחל במצב העובדתי והמשפטי אין מקום לדון עוד בעתירה כפי שהיא ואין מנוס ממחיקתה. למוותר לציין כי לעותרת שמורות כל טענותיה ואם היא תבחר בדרך של הגשת עתירה חדשה – דלתות בית המשפט פתוחות, מבלי שנביע כל עמדה בדבר סיכוייה של עתירה שכזו."

לחילופין, מתבקש בית המשפט הנכבד לאפשר למשיבים להגיש הודעה מעדכנת בדצמבר 2013 בה יעדכנו אם התחזיות הצפויות לפיחות במספר האברכים עליהם חלה החלטת הממשלה המקורית, ואשר פורטו בתגובה זו, אכן התממשו.

12. העובדות האמורות בתגובה זו נתמכות בתצהירו של מר מאיר כהן, מנהל החלקת מלגת לימודים באגף מוסדות תורניים במשרד החינוך.

היום: ט"ז אב תשע"ג

23 יולי 2013

חני אופק

סגנית בכירה א' בפרקליטות המדינה

תצהיר

1. אני הח"מ, מאיר כהן, מ"ז 056022262, לאחר שהוזהרתי שעלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר כדלקמן:

2. אני מכהן בתפקיד מנהל תחום מלגות לימודים לאברכים.

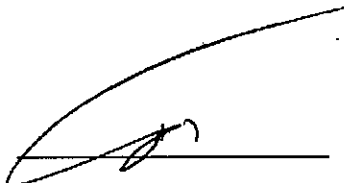
3. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המשלימה מסעם המשיבים 616/11 התאחדות הסטודנטים בישראל ואח' נ' ממשלת ישראל.

4. העובדות המופיעות בתגובה ידועות לי מתוקף תפקידי והינן אמת למיטב ידיעתי.

5. אני מצהיר כי זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, רויטל שרון, עו"ד, מאשר(ת) בזאת כי ביום 18.7.2013 הופיעה בפני מאיר כהן, מ"ז 056022262, המוכר לי אישית ואחרי שהזהרתי אותו כי עליו להצהיר אמת, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות הצהרתו הנ"ל וחתם עליה.

רויטל שרון, עו"ד
מ.ג. 49628

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
העתק החלטת הממשלה מס' 199	מש/1

מש/1

העתק החלטת הממשלה מס'

199

משרד ראש הממשלה

Prime Minister's Office

משרד ראש הממשלה | מזכירות הממשלה | החלטות הממשלה | 2013

התאמות בתקציב משרד החינוך

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 199 של הממשלה מיום 13.05.2013

הממשלה ה - 33 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה

התאמות בתקציב משרד החינוך

מחליטים

1. לתקן את סעיף 2 להחלטת הממשלה מספר 4088 מיום 8 בינואר 2012 שעניינה שינוי בסדר העדיפויות בתקציב המדינה לשנת 2012 ויישום דוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי (ועדת טרכטנברג) (להלן - החלטת הממשלה) באופן הבא:
  - א. המסגרות הלימודיות בשעות אחר הצהריים יסובסדו עבור ילדים בגילאי 3 עד 8 הנמצאים בגני הילדים ובכיתות א' עד ב'.
  - ב. פריסת המסגרות הלימודיות בשעות אחר הצהריים תחול רק בשלושת האשכולות החברתיים-כלכליים הנמוכים.
- בהתאם לכך - להתאים את בסיס תקציב משרד החינוך לנושא זה כך שיעמוד על סך של 605 מיליון ש"ח בשנת 2013 ואילך.
2. להפחית מהמקורות שנועדו ליישום סעיף 3 להחלטת הממשלה סך של 35 מיליון ש"ח בשנת 2013 וסך של 160 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2014.
3. להפחית מבסיס תקציב משרד החינוך 150 מיליון ש"ח בשנת 2013, מתוכם 80 מיליון ש"ח מתקציב הפיתוח, כפי שיוסכם בין משרדי החינוך והאוצר.
4. להנחות את שר החינוך לתקן בתוך 60 יום ממועד קבלת החלטה זו, את מבחני התמיכה שעניינם חלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד החינוך בלימוד תורני ובפעולות מיוחדות למוסדות תורניים עבור התלמידים במוסדות לימוד תורניים (להלן - מבחני תמיכה במוסדות לימוד תורניים) כך שמעתה ואילך תינתן תמיכה למוסדות לימוד תורניים בעבור תלמידים שהינם אזרחי ישראל או תושבי קבע בישראל בלבד ולהפחית בהתאם את בסיס התקציב של משרד החינוך ב-25 מלש"ח בשנת 2013 ובשנת 2014 ב-25 מיליון ש"ח נוספים.
5. כדי לעודד השתלבות של אברכים בשוק העבודה, לתקן את החלטת ממשלה מס' 2614 מיום 19 בדצמבר 2010, שעניינה מלגת לימודים ועידוד השתלבות אברכי כוללים בתעסוקה (בסעיף זה - ההחלטה), כמפורט להלן:
  - א. בסעיף 9 להחלטה, במקום "29 שנים" יבוא "48 שנים".
  - ב. במקום סעיף 10 להחלטה יבוא:
    - "(1). לגבי אברך שתקופת הותק שלו עולה על 42 חודשים התקופה הראשונה תסתיים ביום 30 בנובמבר 2013, ואם ביום התחילה מלאו לו 29 שנים, התקופה הראשונה תסתיים ביום 30 בנובמבר 2014.
    - (2) לגבי אברך שתקופת הותק שלו אינה עולה על 42 חודשים, התקופה הראשונה תסתיים בעת שתקופת הותק שלו תמנה 48 חודשים, ואם ביום התחילה מלאו לו 29 שנים, התקופה הראשונה תסתיים בעת שתקופת הותק שלו תמנה 60 חודשים.
- בסעיף זה:

"תקופת הוותק" - מספר החודשים שהאברך קיבל מלגה, לרבות החודשים שלפני יום התחילה.

"תקופת ותק נותרת" לעניין סעיף קטן (ב) - 48 חודשים בניכוי תקופת הותק.
6. להפחית 200 מיליון ש"ח מתקציב התמיכה במוסדות לימוד תורניים בשנת 2013 ו-200 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2014.
7. לתקן חוק לימוד חובה, תש"ט-1949, כך שחמש שעות מסך כל שעות הלימוד השבועיות במיומנויות היסוד בכיתה ב', יילמדו במסגרת לימודים שבה מספר התלמידים אינו עולה על עשרים תלמידים, ובהתאם להפחית 55 מיליון ש"ח בשנת 2013 ו-105 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2014 מתקציב משרד החינוך.
8. לתקן את סעיף 4 (א) לחוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז-1997, שעניינו תוספת שעות לימודים וחינוך על השעות הקיימות במוסדות חינוך, כך שהחלתו של החוק תידחה בחמש שנות לימוד.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.